

به چکه فیل

شالوو عه بدوللا

له پر موبایلکه زهنگی لیدا،
 مووچرکه یه کی ته زیناویی جه سته می
 راپسکاند، ساتیک هه ستمکرد
 هه لخلیسکاومه ته نیو خه رهندی
 له یادچوونه وه و ئارای فه راموشیی،
 سوارچاکیکی بی ئه سپ و کیل،
 پواو و سواوی زرمه کوتیی بوشایی،
 زایه لای یاده وه ری له ناو زهیندا
 نه ده زینگایه وه، قه فه زیککی خالی و
 بوش له بالنده، وهک ئه وهی ده نیو
 چالایی ئه نگوسته چاوی ئه شکه وتیکی
 هه زاربه هه زاری بیسرتهدا گیرم
 خواردییت و په لبه ست کرابم،
 بیوانی و سستییه کی خه ست له
 مینای هیزی کی شکردن جه سته می
 پیوه ند ده دا، به زه وییه وه گرییده دا.
 هه ولما ده رگه یهک، په نجه ره یهک،
 پو شناییهک له نیو مالی یاده وه رییمدا
 شک بیه م، به شکه تیریژیک له ورشه
 و پو شنایی، خیزیک بخاته دلی ئه م
 تاپویه له تاریکی و برکیدا. مه گهر
 ئاسمان بی ستیر، پیور و پیورمرزان
 ده بییت؟ هه رنا شه مشه مه کویره یه کی

بیدره به ست و پړیگوم له ناکاو خوی به سهر سهر و پوته لاکمدا بکیشیت، به سمه. نیازمه خو گرد بکه موه، ته کانتیک بدهمه خوم، به یینک دونگه ی نهوم ده کرد، پرستم به سهر جهسته ی لیککشاویدا ناشکیت، سرپوومه، به نگی. له سهر نهرمه لانی و پانایی په نجه ی نه سپی کوژم، په نگیکی شینپات و توخ به ئاسته م له وینه دانه وه ی رۆشنایی گلۆپی سه رشه قامه که ده بریسکیته وه، مور. نه ری. نه ری، کتومت نه مه پیک نه و تیریزه پیه ده یه، که له سوراغیدا کون و که لینم لیده پشکنین: سهر له بهری یاده وه ریگه لی دوینئ شه و نه مور به بتوونی و به بی نه وه ی لئی که ل بوویت، هاوچوونی شه پؤلگه لیک لرفه دار، به هاژه هاژ، که فچر و بوورده بار، که تاسه ی که ناریان کردییت، هه لکشانه وه و ده میندرانه وه.

شوه ی رابردوو له ناله، زریکه و هاواری هاوژینه که م به ئاگاهاته مه وه، وهک نه وه ی پیخاریم، له هه له تی خه و بانگلۆز بوومه وه، بارستایی و کیشی خه و، قورساییه کی زوری خستبووه سهر ته نم، خه و ته مسه ریکی به رگه نه گره. له کاتیکدا چاوه کانم هه لده گلۆفین، هه ردووک دهستی خستبووه نه ملاو و نه ولای زکه گومبه تناسا که ی، له سونگه ی خویدان و ئاره فکردنه وه، وهک نه وه ی له ئاو هه له پینرایت په نجه به په نجه ی لاشه ی ته پ و لینج بوو، خوی گرمۆله کردبوو، ویکده هاته وه و خوی ده گووشی، ماسولکه کانی گرژ ده بوون، به په له کوتئ قاچه کانی له جیخه وه که ده خشاندن، پر ووشاو و پلیشاوی ئازار و ژانیکه سه خت. له نواوه وامزانی ته نی ژانها تئیکه ئاسایی و دهمه میانه ی دهمی دوو گیانییه. چالایی چاوه کانی شین هه لگه رابوون، جهسته یه کی په نگه لیزپرکاو، نیوه گیانیک له وئ په له فرتئی بوو، پرچ کز و گرواز گرواز، بیته وه ی قورساییه جهسته م هه ست پیبکه م، راسام، خیرا برده نه خو شخانه ی مندالبوون. تا پرسگه له بنبالئ هاوژینه که م بووم، نه فسه ریک یان ئیشکگریک، که هه ر له سهر کورسیه که خه و بر دبوویه وه، ئاگای له هه شته بای دنیا ی نه بوو، نه مزانی کامه فریشته، گه رناس و پیشبینیکار تئیفروسماند، له پریکدا هه ر له جیی خوی بیته وه ی بجزویت، دهستی پارژاند و ئاماژه ی کرد: "بگه ریوه".

رېک و راست له شوینهننگاوی خۆم مېخ ئاسا چه قېم، وه ستام .
 بهر بهرې گه لاپېزان بوو، سه رما ددانه کانی ده کړو شتم، دانه چېرهم
 بوو، هه لده له رزمېم، به لادا ده هاتم . له بهرانبه ر پرسگه که که وتمه سه فا
 و مه روا، هاتن و چوونی کویتستان و ئارانان . ئای هاوار خو ناسیاویک،
 خزم و که سوکارېک له م دهر و کویه شکنا بهین، خو ئه و له ژوروه وه
 به تهنیا به .

خزمه تگوزارېکی ژن، جلیکی یه کیپوشی شینی پووشی بوو، په چه یه کی
 په شنی له سه ر دابوو، پیده چوو ماوه یه کی زور بیت له سه ر ته ویل و
 گوناکانی وشکه سالی بوویت، چېتر شوانگه ل له سه ر گرده کانی بلویر
 نه ژه نیت و ئاواز نه چرپت، بویه بوونه ته پروته ن . هاته پیشه وه و
 گوتی: " وهره پزیشک بانگت ده کا . " نازانم ئه رای خوگه رمکردنه وه
 بیت، یاخود په رووشی و نیگه رانی هاوژینه که م به تهنگه تاوی و به له ز
 چومه ژوروه وه؛ له ژوروی راویژ پزیشکیکی ژن، چاویلکه له چاو،
 بیجامه و فانلیه یه کی شینی ئاسمانی ورشه دار، قژ بژ و گهنمی، پی
 و پووز پر، چاو بوغ، له ژیر چاویلکه که یدا زور سو سه ی په نهانی
 ده گوت و نه ده گوت .

"تو هاوسه ری فیان نازادیت؟"

"به لی، به لی.."

"کاکه، گه رچی هاوسه ره دووگیانه که ت له کوئا مانگی مایه گیریدایه،
 به س هیشتا کاتی ماوه، پیناچیت ئه مه ژانی مندالبون بیت، چونکه
 تاوه ک ئیستا زارکی پزدانی نه کراوه ته وه، وه لی شتیک، که نازانین
 چیه له نیوه وه نازاری دهادت، هه ولماندا به سو نه ر شتیک له شتیک
 هه لبرکپنن، به س که لکی نه بوو، بویه ده بیت نه شته رگه ری بو
 بکه ین، منداله که به پیننه دهره وه، چونکه منداله که له نیو پزدانی
 دایکیدا به بزیه، بی ئه وه ی بزانین هوکاره که ی چیه، زور جووله
 ده کات و ته کان دهادت، په نگه منداله که پزگاری نه بیت، به هه مه حال
 تو ئه م به لیتنامه یه مو ر بکه "

له خه و راگوردین بوو، یاخود سه رمای زور، که لله ی سه رم ببوه توپیک
 گلوفه ری پر له هه وا، ده تتوانی به کامی دلای خو ت تیی هه لبده یه .

"ئەمە چییە؟"
 "کاکە، ئەو بەلیننامە، بۆ ئەوەی نەشتەرگەری بۆ هاوسەرەکەت
 بکەین، پێویستە سەری گشتی بکەین.. ئەها.. ناوت بەخێر؟"
 "مەیلان شوکری"
 "مەیلان شوکری"
 "پێشەت؟"
 "فەرمانبەر"
 "فەرمانبەر"
 "سەرپوونی گشتی؟"
 "بەلێ کاکە"

موچرکەکان بنی پێستیان دەتەزاند و دەرزیناژنیان دەکردم،
 سەرپەنجەکانم دەلەرزین، ئارەقەیهکی گەرم و شێدار لە جەستەم
 دەردەدرا. بۆ ئەوەی پەشیوی خۆم بشارمەو، دەمویست خۆم بە
 خۆپێندەوێ بەلیننامە بخریکێنم، باندۆری ئەدرینالینە، پاش
 چەند چرکەیهکی تر هێور دەبیتهو، وەلێ بیناییم بە زەرەبینیش
 بووبایە، هیچی نەدەدیت، پێم نەدەخویندرایهو.

"پەنجەئەسپیکۆژەت بخە نێو مەرەکەبەکە"
 "بە.. بە.. بە.. بەلێ"

"پەنجەئەسپیکۆژەت نا، چەپەت"

"بە.. بە.. بە.. بەلێ"

"ئەوجا پەنجەت بخەرە سەر ئێرە"

"سوپاس"

لە گوردیک رابوو، پووی لە دەرگە بوو

"ئێستا دەتوانیت لە دەرەو چاوەتۆر بیت"

سەرگیژ و شەتەکدراو بە غایەلە سەراسیمە و بیهەوسارەکان،
 نەمدەزانی رەشمەئە من لە دەستی کێدایە؟ هاتمە دەرەو. لە خۆم
 دەپرسی: "ناخۆ لە بێشکەو رەشمەئە من لە دەستی کێدایە؟"
 هەمدیس هاوشیوێ پیر و پەروشی دنیای لە دەستجوو، هیواخوازی
 دنیای ئەو، ئەرای قومه ئاویک تینووێتی بینارامیم بشکینیت لە

ئىۋانى سەفا و مەروا لە ھاتوچۇدا بووم. كازىوھ پەلوپۇۋى دەكوتا، تاكو دانى نىوھپوان بىنەكئىش، چلەكئىشى، چاۋھپوان و مەراقى ھەۋالەك بووم، بگات و نەگات. لەو دەمەدا، كە تىشكەكانى خۆر ھىدى ھىدى خاوت دەكەنەوھ، پىلۋەكانم تاسەى شەكرە خەۋىكىان دەكرد، ئەگەر بۇ چەند چركەيەكى كەمىش بىت، ھەستى شەكەتسى، تەنخاۋى و لىككشان، پەلى گرتم. لەسەر كورسىيەك بالەكانى خەو و خامۇشى كىسەبىمارىكى، ھەك منيان ھەگەل خۇ دا.

لە مۇبايلەكەم نۆرى، كەسىك بە ژمارەيەكى نەناسراو پىۋەندى پىۋە كر دبووم، منىش بۇمكردەوھ، دەنگىكى گنخاۋى و ژنانە بەرسقى داىەوھ، ھەلبەتە پەرستارىكى نىۋ نەخۇشخانەكە بوو، ئەوسا بىرمكەوتەوھ مۇبايلى ھاۋزىنەكەم لە نىۋ گىرفانى مندایە، نەشتەرگەرەكە تەۋاۋ بووھ، ھاۋزىنەكەم تكاى لە پەرستارەكە كر دووھ، مۇبايلەكەى پىبىدات تاۋەك پىۋەندى بە منەوھ بكات.

دەنگىكى خوساۋ و مەنگ گوتى:

"مەيلان، تۆ لە كوئىت؟"

"لە پىش پىرسگە، چاۋھنۆپم، زۆر ھەولمدا كارمەندەكان دلنەرم بەكەم، ۋەلى بىكەلك بوو، نەيانھىشت بىمە ژوورەوھ"

"مەيلان" ھۆن ھۆن دەگريا

"مندالەكە چۇنە؟"

"مندالەكە"

"ئەرى، ئەرى، بۇ دەگرەيت؟"

"مەيلان، پەرستارەكان دەلئىن مندالەكى نا ئاسايىت ۋەزگ ھىناۋه"

"مندالە نا ئاسايى؟"

دەنگى نووسابوو.

"ھىشتا مندالەكەم نەبىنيوھ، لە گوئىن پەرستارەكان مندالەكە دوو قۇچى عاجى لەملاۋ و ئەۋلاى كەپوۋى ھەلتۇقىوھ، كەپوۋشى ماتۆى

فيل خىر و درىژە"

پىر بەدەنگى خۇم زىكاندم

"فیل... به چکه فیل"

ئیدی دهنگه که پچرا، له جیی خۆم مانۆی کۆته لئیکی بهردین و په رم لپهات، که هه زاران بینه ر و گه شتیار له م دهر و ئه و دهر سه ردانى ده که ن و ئه مېش له شوینی خۆی نابزویت. ته نیا شتیک هورۆمى هینایه سه ر هۆشم، وینه ی (جۆزیف ماریک) بوو، وینه ی مرۆیه کی سه ر و پۆته لاک هه لئاوساو، تیلاکه سه ری مانۆی که رته شاخیک تلۆقتلۆق و گه پئاسا هه لتۆقی بوو، نازانم ئیترچ بریسم، هه ر ئه وه نده م بیردیته وه: له هه شت سالی دایکی ده مریت، باوکی له مال وده رى ده نیت، ناچار په نا ده باته به ر چه ندین کاری هه رزه، گشتیان ده ستی به به ره وه ده نین، کسه کسه ی لیده که ن و قیزیان لپی هه لده ستیت، به و سه روسیما چه وئله یه وه، هیچ بنجیکی کۆمه لگه له خۆی ناگریت. ناچار وه گه ل ده سه ته گه لیک جه رده وان و ته نافیاز ده که ویت، وه ک جانه وه ریکی سه یر و سه مه ره نیشان ده دریت. له رۆژیکی ته ماوی له نده ن، دکتۆر (فریدریک تراقیزن) نیگای ده که ویته سه ر جامخانه یه کی ته لّخ و لئلی دوکانیکی فه رامۆش، له سه ر جامخانه که تابلویه ک چه سه پکراوه، له سه ری نووسراوه (Elephant man)، کونجوکۆلی دکتۆر پاپیچ ده کات، هه رچه نده دوکاندار پیی ده لیت: کاتی داخسته ن، وه لئ به خشیشیکی سه ربار ده خاته گیرفانی دوکاندار، له ناو ژووریکی تاریک، بۆگه ناوی و پیس، ملۆزمیکى نائاسایی ده بینیت، به کلۆیکی سه ربازی و پرزۆله یه کی به قریژ و کۆن پووی داپۆشراوه. داوای لیده کات له نه خۆشخانه سه ردانى بکات، تاوه ک پشکنینی بۆ بکات. دواى ماوه یه ک تاین سه ردانى دکتۆر ده کات، به یه کتر ناشنا ده بن. پاش ئاگادار کردنه وه ی پۆلیس له لایه ن دکتۆره وه، جه رده کان دوکانه که داده خن و تاین ده رپفینن. له به لجیکا پاره یه کی باش به هۆی تاینه وه به ده سته ده یین، جییده هیلن. دواى ده میکی زۆر پۆلیس دکتۆر ئاگادار ده کاته وه، که ملۆزمیکیان له لایه، کارتیکى ئه وى له گیرفاندا بووه، تومز کیسه بیماره به پیی په تی و بارکراوی هه زار داخ و چه رمه سه ربی گه راوه ته وه له نده ن. له نه خۆشخانه ژووریکی بۆ ته رخان ده کریت، کتیب ده خوینیته وه و گوئ

لە مۇسقىقا دەگرىت، بېرەبېر ژن و منى زەنگىن و خانەدان سەردانى دەكەن، شارئىس نامەيەكى بۇ فرى دەكات. وەلى دايكت لە هەشت سالى بخرىتە گۆر، باوكت لە مال وەدەرتنىت، ماوەيەكى زۆرى ژيان لە ناو كۆمەلگە شويىكى شياو بۇ ئارامى خۆت نەدۆزىتەو، پاش ھەموو ئەو دەردەبارىيە چى كلوكۆى ئاوزىنگى دلت ئارام دەكاتەو؟ لى (مارىك) قوچ و كەپووى فىلى نەبوو، بەلكو لە سۆنگەى نەخۆشىيەكى ژىنەتىكى، كە لەسالى (۲۰۰۴) چەند دكتورىك دواى توپژىنەو لەسەر ئىسكەپەيكەرى تايىن دۆزىانەو. وەلى قوچى عاج و كەپوويەكى خپ و درىژ؟ ئاى ھاوار خودايە، ئەمە سزاي تۆيە؟ لە پاى چى بەچكەفىلىكم بۇ فرى دەدەيت؟ ئەمەيە دايكى سىبەرۆ